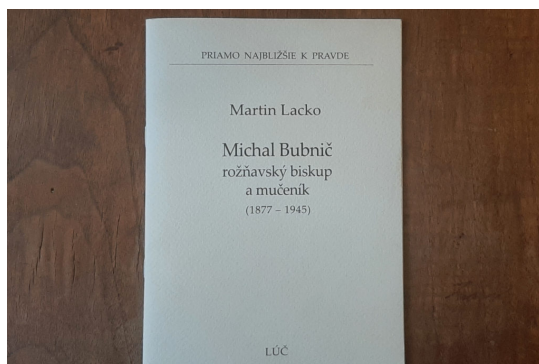

Michal Bubnič, rožňavský biskup a mučeník (1877 – 1945)

Branislav Krasnovský

21. septembra 2021 ✚ Cirkev ✚ Recenzie

Dnes by som chcel predstaviť útlú knižku, ktorá ma však ako profesionálneho historika oslovila. Autorom je slovenský historik Martin Lacko a knihu vydalo vydavateľstvo Lúč v roku 2020. Ide o, ako som v úvode naznačil, útlú knižku, v rozsahu 48 strán formátu A5. Kniha predstavuje slovenského kňaza a biskupa Michala Bubniča, ktorý patrí k najmenej spracovaným slovenským kňazským osobnostiam v bohatej histórii slovenského katolicizmu.

Zdroj: archív autora článku

Michal Bubnič v čase existencie Rakúsko-Uhorskej monarchie (do roku 1918)

Michal Bubnič sa narodil 22. mája 1877 v Pajštúne pri Bratislave, rod Bubničovcov pochádzal z Chorvátska, odkiaľ v 16. storočí utiekli pred Turkami a usídlili sa na majetkoch grófskej rodiny Károlyovcov. Bubničovci boli nesmierne životaschopní, v Pajštúne sa dokonca jeden z členov rodiny dostal aj do šľachtického stavu.

Jozef Bubnič, otec budúceho biskupa Michala Bubniča bol tesársky majster, matka Mária, rodená Maderová, sa starala o domácnosť. Krstil ho v kostole Najsvätejšieho srdca Ježišovho v Pajštúne kaplán František Kopernický, neskorší ostrihomský kanonik, pápežský prelát a rektor ostrihomského seminára. Michal Bubnič mal dve sestry, je zaujímavé, že rodný dom biskupa Bubniča stále stojí, je však vo veľmi zlom stave a pravdepodobne už zimu 2021 neprežije, najmä ak je záujem o stavebný pozemok, na ktorom sa dom nachádza.

Už ako dieťa bol Michal Bubnič veľmi nadaný a od mala bol presvedčený, že sa stane katolíckym kňazom. Študoval v Šamoríne, na gymnáziu v Bratislave a neskôr v Ostrihome. Kňazom sa stal v Ostrihome v roku 1900, následne pôsobil na viacerých miestach, v Svätom Jure pri Bratislave, Svätom Jáne i v Piešťanoch či Maduniciach, Hlohovci, Topoľčanoch a nakoniec v Rožňave.

V Maduniciach sa kvôli svojmu slovenskému cíteniu dostal ešte počas existencie Rakúsko-Uhorska do rozporov s vyššou maďarskou cirkevnou vrchnosťou i úradmi. Angažoval sa v národnebuditeľskej práci, viedol spevácke i folklórne spolky a takisto nechal postaviť pomník národnému buditeľovi Jánovi Hollému.

Počas I. svetovej vojny podporoval rodiny, ktorých živitelia museli narukovať, alebo na fronte padli a už v roku 1915 zorganizoval v Maduniciach pobočku Červeného kríža. Pri rozpade monarchie v roku 1918 preukázal nesmiernu odvahu, keď zabránil svojou autoritou rabovaniu a prejavom etnického násilia v Maduniciach.

Biskup Michal Bubnič

zdroj: burv.sk

Michal Bubnič a Československá republika (1918 - 1938)

Michal Bubnič sa spočiatku pozitívne staval ku vzniku Československej republiky a následne sa angažoval aj v štruktúrach Hlinkovej slovenskej ľudovej strany (HSL'S). Stále mal silné sociálne cítenie a v Maduniciach podporoval finančne i duchovne aj naďalej miestne roľnícke obyvateľstvo. Keď ho v roku 1923 preložili do Topoľčian, Maduničania za ním veľmi smútili.

Od 10. mája 1923 pôsobil teda v Topoľčanoch, kde sa výrazne zaktivizoval v štruktúrach Spolku svätého Vojtecha (SSV). Každoročne organizoval púte veríach zo širokého okolia do rakúskeho Mariazellu a čoskoro si ho všimli aj vo Vatikáne. Vatikánsky nuncius Clemente Micara ho hodnotil nesmierne pozitívne a vo Vatikáne dospeli k názoru, že Michal Bubnič by sa mohol stať biskupom v Československu, Micara navrhoval za biskupov aj Karola Kmeťka, Jána Vojtáššáka, Pavla Jantauscha či Jozefa Hromadu. Slobodomurári v čele s Tomášom G. Masarykom a najmä Edvardom Benešom, ktorý nenávidel všetko slovenské a katolícke, však boli proti.

Vatikán uvažoval, že sa Michal Bubnič stane biskupom v Trnave, slobodomurári a čechoslovakisti však rozpútali voči Michalovi Bubničovi zlomyseľnú a nenávisťnú kampaň v tlači a proti Bubničovi sa postavili aj českí katolícki kňazi, ktorí sa kriticky vyhrčili voči Vatikánu. Michal Bubnič sa následne začal angažovať v štruktúrach Katolíckej akcie, venoval sa najmä mládeži, zapájal mládež do katolíckych štruktúr presne v intenciách Pia XI., ktorý bol aj autorom motta Katolíckej akcie „*Obnoviť všetko v Kristovi*“.

Katolícka akcia kládla dôraz na evanjelizáciu Slovákov, pretože po roku 1918 začalo aj na Slovensku čiastočne silnieť protináboženské hnutie. S kňazmi úzko spolupracovali veriaci laici a Bubničova fara v Topolčanoch sa stala jedným z najdôležitejších centier Katolíckej akcie na Slovensku. Okrem toho sa Katolícka akcia sústredila aj na sociálnu pomoc a charitu pre tých najchudobnejších. Spoločne s Karolom Körperom sa vypracoval k najplodnejším katolíckym žurnalistom na Slovensku, organizoval prednášky, púte do zahraničia, vykonával čulú apoštolskú prácu a podporoval aj nadaných a chudobných slovenských študentov. Vo svojich článkoch rozhodne vystupoval voči liberalizmu či ateizmu, ktoré považoval za cudzí prvok v kultúrnohistorickom priestore Slovenska.

Dňa 30. októbra 1925 Vatikán vymenoval Michala Bubniča za apoštolského administrátora Rožňavy. Pražská vláda proti Bubničovmu menovaniu do Rožňavy ostro protestovala a nikdy ho neuznala ako diecézneho biskupa. Vo funkcii apoštolského administrátora pôsobil Michal Bubnič v Rožňave v období rokov 1925 – 1938. Ako biskupské heslo si zvolil slová „*Quis ut Deus?*“ – „*Kto je ako Boh?*“, ktoré vyjadrovali jeho veľkú úctu k sv. Michalovi Archanjelovi.

Sv. Michal Archanjel

zdroj: wikimedia commons

V Rožňave Michal Bubnič zaviedol slovenské bohoslužby, v meste, kde žilo množstvo Maďarov zaviedol aj slovenské školy. Pre kňazov zaviedol rekolekcie, ktoré osobne viedol, a ktoré sa postupne medzi kňazmi stali nesmierne obľúbené. Dal do poriadku aj biskupské sídlo, zháňal nové peniaze na opravu kostolov, peniaze pre rozvoj katolíckeho školstva, podporoval finančne rôzne katolícke aktivity i spolky. Dbal o pastoračný rozvoj zverenej diecézy, jeho náboženská horlivosť a dôslednosť v morálnej oblasti mali pozitívny dopad na každého, kto mal to šťastie a osobne sa s Michalom Bubničom stretol.

Náboženský život v Rožňave sa nesmierne pozdvihol, keď si v roku 1936 v Rožňave pod vedením Michala Bubniča pripomenuli 100. výročie prenesenia ostatkov sv. Neita z Kalixtových katakomb v Ríme do rožňavskej katedrály Nanebovzatia Panny Márie. O Michalovi Bubničovi sa nesmierne pozitívne vyjadrovalo aj vedenie HSLŠ, veľkých podporovateľov mal v Andrejovi Hlinkovi i Jozefovi Tisovi.

Podobne ako v Maduniciach a v Topoľčanoch, aj v chudobnej Rožňavskej diecéze kládol dôraz na podporu chudobných. Svojím prístupom sa mu dokonca podarilo výrazne oslabiť činnosť bunky Komunistickej strany, ktorá bola v Rožňave, podobne ako v Krompachoch nesmierne silná. Biskup Michal Bubnič totiž neváhal finančne pomáhať aj chudobným robotníkom, ktorí sa hlásili ku Komunistickej strane a mnohých z nich priviedol späť ku viere.

Pritom aj československá vláda, ktorá mala napäté vzťahy s Vatikánom a vnímala Michala Bubniča v podobných nepriateľských intenciách ako Andreja Hlinku či Jozefa Tisa, robila všetko pre to, aby biskupstvo v Rožňave prestalo existovať. Rožňavské biskupstvo nedostávalo takmer nijaké príspevky, veriaci však obľúbeného biskupa finančne podporovali, a to aj napriek tomu, že ich sociálne postavenie a situácia boli veľmi ťažké.

Rožňava sa stala súčasťou Maďarska. Mučenícka smrť biskupa Michala Bubniča

Po Viedenskej arbitráži z 2. novembra 1938 sa mesto Rožňava a značná časť Rožňavskej diecézy ocitli v Maďarsku. Keď pápež Pius XII. bulou *Dioecesium fines* z 19. júla 1939 potvrdil nové cirkevné hranice ako dôsledok Viedenskej arbitráže, biskup Bubnič sa stal definitívne sídelným rožňavským biskupom.

Inštalovaný bol 1. októbra 1939, česká vláda už nemala možnosť proti tomuto rozhodnutiu bojovať.

Historické centrum mesta Rožňava

zdroj: wikimedia commons

Biskup Michal Bubnič sa vždy zastával záujmov menšiny. Podľa svedkov často hovorieval: „*Vždy som na strane slabších.*“ Ako v bývalej republike bránil záujmy maďarskej a nemeckej národnostnej menšiny, v Maďarsku celou svojou autoritou obhajoval práva slovenskej menšiny. Na najvyšších miestach vymohol povolenie na účinkovanie Združenia katolíckej mládeže, zaslúžil sa o vytvorenie Spolku sv. Vojtecha pre Slovákov v Maďarsku (1941), na jeho čelo vymenoval kňaza Alexandra Horáka.

Dňa 9. januára 1945 sa jeho biskupské sídlo v Rožňave stalo terčom útoku partizánov. Štvorčlenná skupina partizánov v noci vyvliekla bezbranného biskupa Bubniča spolu s jeho generálnym vikárom dr. Róbertom Pobožným do pivnice a oznámili im, aby sa pripravili na smrť. Biskupa a jeho vikára mučili približne hodinu, psychicky ich týrali na zime, nakoniec ich však poslali domov.

Starý biskup Michal Bubnič sa už z mučenia a nervového otrasu nikdy nespamätal, zomrel 22. februára 1945 v rožňavskej nemocnici. Pohreb sa konal 26. februára 1945, ostatky biskupa Mikuláša Bubniča boli dočasne uložené do krypty katedrálneho kostola v Rožňave.

Kostol Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Borinke

zdroj: wikimedia commons

V máji 1947 ostatky biskupa Michala Bubniča previezli do rodnej obce Pajštún (Borinka), kde ich uložili v kaplnke vedľa kostola Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Borinke.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/michal-bubnic-roznavsky-biskup-a-mucenik-1877-1945/>